

Nội dung bài viết

1. [Hoạt động cơ bản - Bài 23A Tiếng Việt VNEN lớp 5](#)
2. [Hoạt động thực hành - Bài 23A Tiếng Việt lớp 5 VNEN](#)
3. [Hoạt động ứng dụng - Bài 23A Tiếng Việt VNEN lớp 5](#)

Hoạt động cơ bản - Bài 23A Tiếng Việt VNEN lớp 5

Câu 1. Kể tên những người có tài xử án mà em biết?

Lời giải chi tiết:

Những người có tài xử án mà em biết là:

- Nguyễn Khoa Đăng
- Nguyễn Mại
- Phí Trục

Câu 2. Nghe thầy cô (hoặc bạn) đọc bài sau:

Phân xử tài tình

Xưa, có một vị quan án rất tài. Vụ án nào, ông cũng tìm ra manh mối và phân xử công bằng.

Một hôm, có hai người đàn bà đến công đường. Một người mếu máo:

- Bẩm quan, con mang vải đi chợ, bà này hỏi mua, rồi cướp tấm vải, bảo là của mình.

Người kia cũng rưng rưng nước mắt:

- Tấm vải là của con. Bà này lấy trộm.

Đòi người làm chứng nhưng không có, quan cho lính về nhà họ xem. Cả hai đều có khung cửi như nhau, cùng mang vải ra chợ bán hôm ấy. Ngẫm một lát, quan ôn tồn bảo:

- Hai người đều có lí nên ta xử thế này: tấm vải xé đôi, mỗi người một nửa.

Thừa lệnh, lính đo vải xé ngay. Một người đàn bà bật khóc. Lập tức, quan đưa cả tấm vải cho người này rồi thét trói người kia lại. Sau một hồi tra hỏi, kẻ kia phải cúi đầu nhận tội.

Lần khác, quan tới văn cảnh một ngôi chùa. Sự cụ đón tiếp kính cẩn, rồi nhờ tìm hộ số tiền của nhà chùa bị mất.

Quan nói sự cụ biện lễ cúng Phật, rồi gọi hết sư vải, kẻ ăn người ở trong chùa ra, giao cho mỗi người cầm một nắm thóc và bảo:

- Chùa ta mất tiền, chưa rõ thủ phạm. Mỗi người hãy cầm một nắm thóc đã ngâm nước rồi vừa chạy đàn, vừa niệm Phật. Đức Phật rất thiêng. Ai gian, Phật sẽ làm cho thóc trong tay kẻ đó nảy mầm. Như vậy, ngay gian sẽ rõ.

Mới vài vòng chạy, đã thấy một chú tiểu thỉnh thoảng hé bàn tay cầm thóc ra xem. Quan lập tức cho bắt chú tiểu vì chỉ kẻ có tật mới hay giật mình. Chú tiểu kia đành nhận tội.

Câu 3. Chọn lời giải nghĩa ở cột B cho phù hợp với mỗi từ ngữ ở cột A

A	B
a. Quan án	1. Đến ngắm cảnh đẹp
b. Công trường	2. nghi lễ chạy quanh đàn cúng
c. Văn cảnh	3. Nơi làm việc của quan lại
d. Biện lễ	4. Những người tu hành ở chùa nói chung
e. Sư vải	5. chức quan thời xưa chuyên lo việc đi điều tra và xét xử

g. Đạn	6. n ền đất đắp cao hoặc đài dựng cao để tế lễ
h. Chạy đàn	7. Lo liệu, sắm sửa lễ vật

Lời giải chi tiết:

a-5 b-3 c-1 d-7 e-4 g-6 h-2

Câu 4. Cùng luyện đọc**Câu 5.** Thảo luận, thực hiện các nhiệm vụ sau:**(1) Trả lời câu hỏi**

- a) Hai người đàn bà đến công đường nhờ quan phân xử việc gì?
- b) Không tìm được chứng cứ phát hiện kẻ gian, quan án đã dùng cách gì để tìm ra kẻ gian, nhanh chóng phá được vụ án?
- c) Vì sao quan cho rằng người không khóc chính là người lấy cắp?

(2)

a) Sắp xếp lại thứ tự các sự việc sau cho đúng với đoạn kể về cách quan án tìm kẻ lấy trộm tiền nhà chùa:

- (1) “Đánh đòn” tâm lí: “Đức Phật rất thiêng. Ai gian, Phật sẽ làm cho thóc trong tay kẻ đó nảy mầm”.
- (2) Cho gọi hết sư sãi, kẻ ăn người ở trong chùa ra, giao cho mỗi người một nắm thóc đã ngâm nước, bảo họ c ần nắm thóc, vừa chạy đàn vừa niệm Phật.
- (3) Quan sát những người chạy đàn, thấy một chú tiểu thỉnh thoảng hé bàn tay c ần thóc ra xem, lập tức cho bắt vị chỉ kẻ có tật mới hay giật mình.
- (4) Nhờ sự cụ biện lễ cúng Phật.

b) Đọc lại các sự việc trên theo thứ tự đúng

(3) Chọn ý đúng để trả lời:

(1) Vì sao để tìm ra kẻ lấy trộm tiền, quan lại cho người trong chùa cầm thóc chạy đàn?

- a. Vì quan tin là thóc trong tay kẻ gian sẽ nảy mầm.
- b. Vì quan biết kẻ gian thường lo lắng nên sẽ lộ mặt.
- c. Vì quan cần có thời gian để thu thập chứng cứ.
- d. Vì quan tin là các chú tiểu thường tò mò.

(2) Quan án phá được các vụ án rất tài tình là nhờ những lí do nào?

- a. Nhờ thông minh, có óc phán đoán.
- b. Nhờ hiểu đặc điểm tâm lí của kẻ phạm tội.
- c. Vì có người đã ngầm báo trước.
- d. Vì yêu công lí, lẽ phải, thương dân.

Lời giải chi tiết:

(1)

a) Hai người đàn bà đến công đường nhờ phân xử việc tranh giành một tấm vải. Không ai chịu nhường ai nên đành nhờ quan phân xử.

b) Quan cho lính về nhà họ xem thì cả hai đều có khung cửi như nhau. Quan đã ra lệnh xé tấm vải làm đôi, mỗi người một nửa. Khi đó, một người đàn bà đã bật khóc và quan bảo đưa tấm vải cho người phụ nữ đó và ra lệnh bắt trói người còn lại.

c) Quan cho rằng người không khóc chính là người lấy cắp vì họ không phải là người đổ bao công sức, mồ hôi, chính tay làm ra tấm vải ấy nên họ không xót xa.

(2)

a) Thứ tự đúng là: $4 \rightarrow 2 \rightarrow 1 \rightarrow 3$

b) Đọc lại các sự việc theo thứ tự đúng:

(4) Nhờ sự cụ biện lễ cúng Phật.

(3) Quan sát những người chạy đàn, thấy một chú tiểu thỉnh thoảng hé bàn tay cần thóc ra xem, lập tức cho bắt vì chỉ kẻ có tật mới hay giật mình.

(2) Cho gọi hết sư sãi, kê ăn người ở trong chùa ra, giao cho mỗi người một nắm thóc đã ngâm nước, bảo họ cày nắm thóc, vừa chạy đàn vừa niệm Phật.

(1) “Đánh đòn” tâm lí: “Đức Phật rất thiêng. Ai gian, Phật sẽ làm cho thóc trong tay kẻ đó nảy mầm”.

(3)

(1) Vì sao đề tìm ra kẻ lấy trộm tiền, quan lại cho người trong chùa cày thóc chạy đàn?

Đáp án đúng là: b. Vì quan biết kẻ gian thường lo lắng nên sẽ lộ mặt.

(2) Quan án phá được các vụ án rất tài tình là nhờ những lí do nào?

Đáp án đúng là: a, b, d

a. Nhờ thông minh, có óc phán đoán.

b. Nhờ hiểu đặc điểm tâm lí của kẻ phạm tội.

d. Vì yêu công lí, lẽ phải, thương dân.

Hoạt động thực hành - Bài 23A Tiếng Việt lớp 5 VNEN

Câu 1. Nhớ - viết: Cao Bằng (4 khổ đầu)

Sau khi qua đèo Gió
Ta lại vượt đèo Giàng
Lại vượt đèo Cao Bắc
Thì ta tới Cao Bằng

Cao Bằng, rõ thật cao!
R ễ d ãn d ãn bằng xuống
Đầu tiên là mạn ngọt
Đón môi ta dịu dàng.

R ễ đến chị rất thương
R ễ đến em rất thảo
Ông lành như hạt gạo
Bà hiền như suối trong.

Còn núi non Cao Bằng
Đo làm sao cho hết

Như lòng yêu đất nước
Sâu sắc người Cao Bằng.

Câu 2. Tìm tên riêng thích hợp với mỗi chỗ trống, biết rằng những tên riêng đó là: *Điện Biên Phủ, Công Lý, Côn Đảo, Sài Gòn, Võ Thị Sáu, Nguyễn Văn Trỗi, Bế Văn Đàn.*

- Người nữ anh hùng trẻ tuổi hi sinh ở nhà tù là chị
- Trong chiến dịch, anh đã lay thân mình làm giá súng.
- Anh là người chiến sĩ biệt động đã đặt mình trên cầu mưu sát Mắc Na-ma-ra.

Lời giải chi tiết:

- Người nữ anh hùng trẻ tuổi hi sinh ở nhà tù **Côn Đảo** là chị **Võ Thị Sáu**.
- Trong chiến dịch **Điện Biên Phủ**, anh **Bế Văn Đàn** đã lay thân mình làm giá súng.
- Anh **Nguyễn Văn Trỗi** là người chiến sĩ biệt động **Sài Gòn** đã đặt mình trên cầu **Công Lý** mưu sát Mắc Na-ma-ra.

Câu 3. Tìm tên riêng bị viết sai trong đoạn thơ và viết lại vào vở cho đúng

Cửa gió Tùng Chinh

Đường tuần tra lên chóp Hai ngàn
Gió vù vù quất ngang cành búa
Trông xa xa nhập nhòa ánh lửa
Vật vờ đầu núi sương sa.

Cửa gió này người xưa gọi
Ngã ba Cắt con suối hai chiề dăng lữ
Nơi gió Tùng Chinh, Pù mo, Pù xai hội tụ
Chấn lối mòn lên đỉnh Tùng Chinh.

Lời giải chi tiết:

- Những từ bị viết sai trong đoạn thơ trên: Hai ngàn, Ngã ba, Pù mo, pù xai
- Sửa lại cho đúng là:

Đường tu ần tra lên chóp **Hai Ngàn**
Gió vù vù quất ngang cành búa
Trông xa xa nhập nhòa ánh lửa
Vật vờ đầu núi sương sa.

Cửa gió này người xưa gọi
Ngã Ba Cắt con suối hai chi ều dâng lũ
Nơi gió Tùng Chinh, **Pù Mo**, **Pù Xai** hội tụ
Chấn lối mòn lên đỉnh Tùng Chinh.

Hoạt động ứng dụng - Bài 23A Tiếng Việt VNEN lớp 5

Cùng người thân tìm một câu chuyện nói về những người đã góp sức mình bảo vệ trật tự, an ninh hoặc một câu chuyện kể về việc em làm để góp phần giữ gìn trật tự, an ninh.